

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrletja 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrletja 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 16. prosinca 1874.

List 3.

Koledar za naslednji teden.

Prosinec. Januvar.

18. II. Nedelja po sv. 3 Kraljih. Evang. Ženitnina v Kani (Jan. 2.). Presveto Jezusovo Ime. „Bog mu je dal ime, ktero je čez vse imena; da se v imenu Jezusovem (t. j. pred Jezusom, spoznáje njegovo čast, da je Mesija, Odrešenik) vsako koleno pripogne teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo.“ (Filip. 2, 9. 10.), duše v vicah in pogubljeni v peklju; ker tudi poslednji morajo spoznati Jezusa za svojega Gospoda, Sodnika in Kaznovavca.

Sv. Petra stol v Rimu. Sv. Peter, pervák apostelnov in vladár vesoljne Cerkve, je bil naj poprej v Antiohiji na Sirkem postavil svoj apostoljski sedež, od koder je vladal sv. Cerkev 7 lét. Po tem izroči Antiohijsko škofijo sv. Evodiju, in se preseli v Rim, v središe vélicege rimskega cesarstva, l. 42 po Kr. Od ondod je vladal vesoljno Cerkev 25 lét. V spominj tega je katoliška Cerkev ustanovila današnji sópraznik. Sv. Peter je sicer umrl, pa s svojim duhom in s svojo oblastjo, ki jo je od Kristusa prejel, živi v svojih naslednikih po Kristusovi obljudi: „Ti si Peter (skala) in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenske vrata je ne bodo premagale.“ (Mat. 16, 18.). Véliki Pij IX je 257. naslednik sv. Petra.

Drugi godovi tega dneva: Sv. Priska dev. — Sv. Liberata dev. — Sv. Voluzijan, škof Turonski, pregnan od krivovercev arijanskih. — Sv. Fazij zlatar v Veroni.

19. Ponedeljek. Sv. Kanut IV, Danski kralj, sprič., je bil od Boga prejel lepih zmožnost. Bil je bistre glave in blazega serca; že v prvi mladosti ni nič otročjega razodeval nad seboj; nekako možato je bilo vse njegovo vedenje. Na kraljevem dvoru v tolikih nevarnostih je ohranil nedolžnost, čistost in tenko vest. Po smerti njegovega očeta so bili knezi njegovega brata Harald izvolili kralja l. 1074; armada pa si je želela Kanuta. Iz ljubezni do miru se Kanut umakne na Švedsko. Harald le dvé leti kraljuje, po njegovi smerti zvolijo vsi enoglasno Kanuta. Njegova prva skerb je bila, katoliško vero razširjati in pregrešne razvade odpravljati. Ukrotil je sosednje neverske ljudstva, ki so v njegovo deželo hodile ropat, potem jim je pošiljal katoliške misijonarje. Njegova žena je bila pobožna Adela, hči Roberta grofa Flandernskega. Njegov sin Karol, s priimkom „Dobri“, je bil po očetu podedoval vse čednosti; bil je poznejše med številu svetnikov prištét. Kralj in kraljica sta bila ljudstvu v zgled sv. življenja. Kraljica je bila tiha, ponižna, krotka, pohlevna, serčno dobra. Kralj je zlasti znan zavolj zatajevanja in ojestrega

življenja. Kar mu je po spolnjenih kraljevih opraviilih časa ostajalo, ga ni trosil s praznimi veseliciami in poedinami, temuč obračal ga v pobožne vaje, zlasti je rad po cele ure molil pred sv. Rešnjim Telesom. Presveto Marijo Devico je častil s sinovsko ljubeznijo. Dajal je pravične postave, in po teh postavah so bili vsi, naj so bili nizkega ali visocega stanú, tudi iz kraljeve kervi, enako sojeni in obsojeni, ako so se zoper nje pregrešili. Duhovne je spoštoval, pa tudi svojim podložnim jih spoštovati veleval. Spočeli pa so se upori zoper njega. Vojvoda Normanov je z veliko vojsko ropil v Anglijo, Anglikani prosijo Kanuta za pomoč; Kanut skliče vojsko in izroči viši poveljstvo čez njo svojemu bratu Olao-u, ta pa, ko je že delj časa hlépel po kraljevi kroni, podkupi poveljnike in oberne to vojsko zoper svojega brata. Kanut čuti smertno nevarnost, gré s svojimi zvestimi v cerkev sv. Albana, prejme ss. zakramente, je pri sv. maši in zroči Bogu svoj poslednj. boj. Zarotniki pride-rejo k cerkvi, Benedikt, kraljev brat, s svojimi zvestimi pri vratih stoji in jim vanjo ubrani. Kanut pred altarem kleči in moli; nekdo verže kamen skozi okno in Kanuta v čelo zadene; Kanut zatisne z roko rano in moli: „O Gospod! z veseljem ti darujem svoje življenje; milostljivo sprejmi ta dar, in daj, naj moji sovražniki spoznajo svojo hudobijo, da dosežejo od tebe odpušenje, kakor jim jaz iz serca odpustim.“ Egwind, vodnik puntarjev, prosi, naj ga pustijo k kralju, ker hoče z njim mir storiti. Pride k kralju, se mu globoko prikloni, potegne spod obleke meč, in ga z njim prebóde; skozi okno mečejo kamnje in pušice vanj; Kanut izdihne blago dušo. To se je godilo v saboto 10. malega serp. 1086. Pravica Božja je kaznovala Dansko s strahovito lakoto 8 lét. — Kanut slehernega izraed nas opominja s svojim izgledom: Ohrani čisto vest, iz ljubezni do miru marsikaj poterpi; spoštuj duhovne; móli za svoje sovražnike!

Drugi godovi: Sv. Marij in njegova žena Marta in sinova Avdifaks in Abak sprič. — Pavel, Geroncij, Januvar, Saturnin, Sukces, Julij, Kat, Pija in Germana, spričevavci. — Sv. Remigij, sin Karola Martela, škof. — Henrik, nadškof v Upsali, je bil kamnjan, ker je svaril nekega morivca.

20. Torek: Sv. Boštijan sprič., poveljnik perve cesarke trume, gre iz Milana v vojaški obleki v Rim, da tolikanj lože — bolj prikrito — vérne opominja k stanovitnosti v veri. — Dva možá, brata dvojčka Marka in Marcelijan, sta bila v ječi, toda v boljši od družih zavoljo imenitnega stanú, kjer so ju prijatli in sorodniki lahko obiskovali. Boštijan ju vsak dan obíše, tolaži in jima serčnost dela. Bila sta oba k smerti obsojena zavoljo vere v Kristusa, pa imela sta 30 dni odloga za premislik, ali hočeta vero zatajiti, ali življenje zgubiti.

V ječo prihajajo znanci in sorodniki, pride njuna mati vsa v solzah, prihroma oče ves bolehen, podpiran od svojih služabnikov, poslednjič prizdihujete ženi z otroci vred. Vsi vpijejo, zdihujejo, jokajo, pregovarjajo, prosijo, naj si rešita življenje vsaj svojim otrokom za ljubo. Po tolikih prošnjah jameta omahovati v veri. To sliši in vidi Boštijan in začne govoriti tako priserčno, da zopet pogumnost dobiva. Pa še več. Coe, že 6 lét mustasta žena višega nadzornika jetniškega Nikostrata, pade pred Boštijana, on pa ji reče: „Če sem jaz pravi služabnik Kristusov, in če je vse to res, kar sem govoril, naj ti Gospod Jezus Kristus ozdravi jezik, in naj ti odpre usta, kakor nekaj Cahariju.“ Žena na to zavpije z močnim glasom: „Češen bodi ti, in češena bodi beseda tvojih ust, in srečni so, kateri verujejo v Jezusa Kristusa, sina živega Boga.“ Ko Nikostrat vidi, da je njegova žena ozdravljena, pade pred Boštijana in veruje v Kristusa; tudi jetničar Klavdij veruje v Kristusa, ker mu je Boštijan dva bolna sinova ozdravil. Nikostrat pokliče vse jetnike v svojo hišo, Boštijan jih podučuje in za sv. kerst pripravlja, gre po duhovna Polikarpa, kateri jih tudi podučuje in jih poslednjič kersti; bilo jih je 49, med njimi je bil tudi Trankvilin, oče unih bratov, ki je po sv. kerstu zdravje zadobil. Deželni poglavar Kromacij pošlje po tega očeta, ker bi rad zvedil, če je svoja sinova preveril in k malikom nagnil; nezmerno pa se zavzame, ko ga vidi zdravega. Trankvilin mu pové, kako je bil zadobil zdravje; poglavar mu reče: „Tudi jaz bi rad veroval v Kristusa, ko bi le zadobil zdravje, ker imam ravno tako bolezen v nogah, kakoršno si ti imel.“ Njegov sin Tiburcij zakliče: „Tudi jaz bom veroval, če moj oče zadobijo zdravje.“ Poglavar pošlje po Boštijana in Polikarpa, ktera podučujeta njega, vsa njegovo deržino in sužnje. Bilo je keršenih 1400. Deželni poglavar je dosegel zdravje, ko je bil iz hiše spravil nad 200 malikov. Cesar Dioklecijan vse to zvé, pokliče Boštijana in mu očita nehvaležnost, rekoč: „Na visoko stopnjo sem te postavil, ti pa se za mojo korist nič ne pečaš in našim bogovom sramoto delaš.“ Boštijan odgovori: „Neprenehoma sem za te prosil Kristusa, in molil za korist rimskega cesarstva; malikov ne bom nikdar molil, ker je to neumnost in nespamet.“ Cesar, ves raztogoten, ga ukaže k stebru na polji privezati in s pušicam ga končati. Strelci mislijo poslednjič, da je mertev in ga popustijo; vdova Irene gre po noči, da bi ga pokopala, najde pa ga še živega, ga spravi v svojo hišo, in mu streže, dokler se ne ozdravi. Ko je ozdravel, čaka cesarja na stopnicah, po katerih je v tempelj hodil, mu očita grozovitost do kristjanov; cesar razdražen ga ukaže s kolmi pobiti, in v smerljivo jamo vreči, da bi ga kje kristjani ne našli. Boštijan se po noči prikaže pobožni gospej Lucini, in ji pové, kje leži njegovo truplo; reče ji, naj ga pokoplje v katakombah — v prostorih pod zemljo — k nogam apostelnov. Lucina je to zvesto spolnila. Umrli je 20. prosinca l. 288. Sv. Boštijan nam s svojim zgledom pravi: „Ne bojte se jih, kateri telo umoré, duše pa ne morejo umoriti; temuč bojte se bolj tistega, kateri more dušo in telo pogubiti v pekel“ (Mat. 10, 28.).

Spom. sv. Fabijana sprič. — Mavra šk. spoz. — Evtimija opata spoz.

21. Sreda. Sv. Neža, dev. sprič., rojena v Rimu od pobožnih staršev, je že v otroških letih imela serčno ljubezen do Jezusa, in mu je z obljubo vedno čistost zaterdila. Sin deželnega poglavarja jo snubi, ji darih ponuja; ona pa jih ne pogleda. Prinese še več, velikih dragotin. Devica pa mu odgovori: „Poberi se spred mene, smertno kosilo! že sem si izvolila družega ženina, ki mi je lepši lepotije in dragotine dal, in je bolj imenitnega rodú in stanú. Obljubil mi je nezmérne zaklade,

če mu ostanem zvesta. Če njega ljubim, sem čista; če se njega dotaknem, sem brez madeža; če se z njim zaročim, ostanem devica; njemu, ki mu angelji strežejo, ohranim zvestobo.“ Mladeneč divjá domu, se vleže v posteljo; strastna ljubezen ga mori. Oče pošlje po zdravnika, zvé pa vzrok njegove bolezni. Zdaj jo tudi oče snubi svojemu sinu, ona pa mu odgovori, da se nikakor ne more odpovedati svojemu ženinu, s katerim je zaročena. Oče poprašuje, kdo bi bil ta ženin, in zvé, da je kristjana, ki Kristusa imenuje svojega ženina. Pokliče jo pred sodbo, se ji prilizuje, pa tudi žuga ji. Devica pa ostane pri svojem sklepu. Sodnik ji reče: „No, če že hočeš ostati devica, pojdi k našim devicam v tempelj boginje Veste“. Devica odgovori: „Če se že zavoljo Kristusa ne morem vdati tvojemu sinu, ki je človek, ki ima um, sliši, vidi, govori in hodi; kako bi môgla gluhe, mutaste, slepe podobe malikov moliti in svojega Boga žaliti?“ Preobširno bi bilo popisovati, kaj je potem vse terpela, kako prečudno je Bog celo v sramotni hiši obvaroval njeno nedolžnost, kako je bil poglarjev sin za svojo nesramno prederznost s smertjo kaznovan, pa na njeno prošnjo zopet k življenju obujen in je glasno pravega Boga spoznal in terdil. Bila je poslednjič ob glavo djana l. 304.

O devica! z besedami sv. Neže zapodi zapeljivca: „Pobèri se spred mene, ker sem si že družega, bogatejšega in lepšega ženina izvolila, kakor si ti.“ „Nečistniki... ne bodo posedli Božjega kraljestva.“

Spominj: Sv. Publija šk. sprič. — Sv. Mejnarda puš., od roparjav ubitega. — Sv. Epifanija škofa spoz.

22. Četertek. Ss. Vincencij diakon in Anastazij sprič. Pervi je bil iz Španjskega; že v prvih letih se je pridno učil, in je bil zgled pobožnega življenja. Valerij škof ga je podučeval v bogoslovskih vednostih in posvetil ga diakona. Ker ni mogel škof sam zavolj zadržeka svojega jezika oznanovati sv. evangelija, ga je Vincencij namestoval v tem sv. opravilu. Dacijan, brezbožni poglavar v Valenciji, to zvé in ga ukaže zvezati in k njemu pripeljati. Ker ga ne more preveriti s prilizovanjem in obljubami, ga ukaže neusmiljeno mučiti: na železni mreži nad žerjavico peči, z razbeljenimi plošami žgati, z železnimi grebeni tergati, stradati itd. Vincencij vse te muke voljno preterpi, izdihne svojo čisto dušo, in prejme nebeško krono spričevavcev l. 303, pod cesarjem Dioklecijanom. Sv. Anastazij je bil perzijski menih sprič., ki ga je bil po mnogih in grozovitih mukah kralj Kozro ukazal ob glavo djati. Če pomislimo, koliko sta ss. Vincencij in Anastazij zavoljo Kristusa terpela, da sta dosegla nebeško krono; ali ni žalostno, da se mi vsaki težavi v službi Božji umikamo??

Na Francoskem spom. ss. sprič. Vincencija, Orancija in Viktora, v Novari sv. Gavdencija šk. spoz.

23. Petek. Zaročitev Marije prečiste Device. Marija je od svojega 3. leta v tempeljno prebivala, se učila, delala in Bogu služila v naj večji svetošti. Kadar je bila odrastla, je bila na Božje povelje zaročena s čistim ženinom Jožefom, ki je bil tudi vedno čistost Bogu obljubil. — O devica! če te misel obhaja, da bi Bogu vedno devištvo obljubila, dobro in režno prevdarjaj, če imaš potrebno zmožnost, v goreči molitvi se posvetvaj z Bogom, pa tudi s svojim spovednikom, preden narediš tako obljubo, da pozneje v kako zadrego ne prideš; ker védi, da od obljube — se nikoli ne možiti ali ženiti — le samo papež oprostijo.

Spom. sv. Emerencijane, dev. in sprič., ki je še učenka za sv. kerst vsa za Kristusa gorela, in ko je na grobu sv. Neže molila, jo je neverska derhal s ka-

menjem posula. Bila je s svojo kervjo keršena. — Sv. Klemenca šk. sprič. — Janeza Milošnjika šk. spoz. — Sv. Ildefonza šk. spozn.

24. Sabota. Sv. Timotej, šk. sprič., je bil sin ajdovskega očeta in judovske matere, ktera se je bila k keršanski veri spreobrnila, rojen v Likaoniji, deželi v mali Aziji. Od svoje matere Evnike in stare matere Loide je bil pobožno zrejen in že kristjan, ko je bil sv. Pavel v Listro prišel, in ga je ondi našel. Ker so ondotni kristjani Timoteju dobro pričevanje dajali, ga je po nagibu sv. Duha ob enem mašnika in škofa posvetil. Posihmal je bil Timotej stanovitven spremljevalec tega aposteljna, in če se je včasih od njega ločil, se je zgodilo le zato, da je že vstanovljenim vernim občinam aposteljnovce povelja donášal, njih potrebe pozvedoval in jih v veri poterdoval. Timotej je bil s Pavlom tudi v Rimu, iz Rima se vrneta zopet v malo Azijo. V Efezu je sv. Pavel pustil Timoteja, sam pa se je obrnil v Macedonijo. Sv. Pavel je svojemu ljubljenu Timoteju pisal dva lista, polna prav lepih in imenitnih nauk; „pastirska lista“ se imenujeta. Timotej, apostoljski mož, je priživel sv. Pavla, in je dolgo časa sv. vero oznanoval, poslednjič pa je zavoljo nje kri prelil. Ajdje so v Efezu imeli teupelj, v katerem so svoji boginji Dijani darovali; Timotej jih odvráčuje od te pregrešne neumnosti, derhal ga pa s kamnjem posuje. Kristjani polmertvega otmejo in na bližnji hrib nesejo, in tam Timotej v Gospodu zaspí. — Kar je sv. Pavel Timoteju pisal, tudi nam veljá: „Vojskuj se v vojski (za vero), in ohrani vero in dobro vest, ktero so zaverгли, in od (prave) vere odpadli“ (I. List do Tim. 1, 18. 19.). Tarih odpadnikov od keršanske vere se tudi pri nas ne manjka, ki bi radi keršansko vero iz naše dežele potrebili s svojo hinavsko, zapeljivo, hudobno pisavo v čusnikih in z bukvicami. Preljubi! tarih časnikov ne podpirajte s svojimi denarmi, in bukvic ne kupujte; sej jih po cerkveni prepovedi ne smete brati in še celo ne hraniti. V nič naj dene, če kdo ima kaj tacega.

Spom. sv. Mardonija, Musonija, Evgenija in Metéla spričevavcev. — Zama šk. spoz.

Pij IX drugi Job.

„Capitale“, eden Cerkvi naj bolj sovražnih judovskih listov v Rimu, imenuje ime Jobovo zraven imena Pija IX, in želi, da bi sv. Oče s pomoljnika šenpeterske cerkve vesoljnemu svetu ponavljali Jobove besede: „Gospod je dal, Gospod je vzél. Kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo! Gospodovo ime bodi češeno!“

Eden katoliških listov je povzél to priliko, ki mu jo dajejo sovražniki in primeril je Pija z Jobom, ter pojasnil okolišine, v katerih sta živelá Job in Pij IX. Tako-le pojasnuje to prigodbo:

Vera nas učí, da je bukve Jobove Mozes sam pisal judovskemu ljudstvu v tolažbo na njih težavnem popotovanju skozi pušavo. — Tako se tudi mi smemo v laški pušavi tolažiti s spominom na Joba, ter smo prepričani, da Pij IX, po čednosti in skušnji, po poterpežljivosti in zaupanji v Boga enak Jobu, bo tudi kmalo za njim prišel v zmagi.

Nejpred smé Pij IX pri spominu na vse, kar se je zgodilo, ponavljati besede Jobove v 29. poglavji: „Pravičnost je bila moje oblačilo, in kakor s plajšem in krono sem se oblačil s svojo pravico. Oko sem bil slepemu, in noga hromovemu. Oče sem bil ubogim, in ktere reči nisem vedil, sem jo preiskoval prav pridno. Z menoj je bil Vsigamogočni, in ako sem tudi sedel kot kralj, sem bil vender tolažnik žalostnim.“

Bog je imel dopadajenje nad Pijem IX, in tako je rekel satanu: „Ali si pazil na mojega velikega duhovna, da ga ni njemu enacega na zemlji?“ In satan je odgovoril: „Ali ne oznanuje vesoljni svet njegove slave? Ni je dežele, kjer bi mu ne dajali obilne hvale: eden ga imenuje Mesija; drugi kliče z Brosserio-m, ki je bil préd ud laškega zbora in silovit liberalec: „Pij IX, mož Božji, je véz naše edinosti. On je, ki nam prinese blagoslov.“ Tretji poje z Bertoldi-jem, ravno tako prav gorečim Italijanom: „Izvoljeni služabnik Božji je prišel; krotki, pravični Pij, preterdni vogelni kamen v Vatikanu.“ (Tako so govorili pred kaj leti o Piju IX liberalci, ki ga sedaj ostudno zaničujejo in sovražijo.) Pa pusti, da se ti slavoklici spremené v sramotenje in zaničevanje, in te skazovanja ljubezni v upor, in vidil boš svojega „velikega duhovna!“

Bog pa, ki je velikost in čednost Pija IX hotel pokazati svetu, je odgovoril satanu: „Naj bo, stori kar hočeš: kraljestvo svojega velikega duhovna dam tebi v oblast; le po njegovi osebi ne stegaj roke.“

In satan je šel spred obličja Gospodovega; poklical je Macina in Garibalda, da bi ju spustil zoper papeža. Orpala sta Pija IX in sta ga silila podati se v pregnanstvo. Ni se pa jima prav posrečilo in satan je bil nezadovoljen s počenjanjem; ali hitel je v Pariz, in tam je vedil svojega zvestega Napoleona III spraviti na cesarski sedež.

Ko je satan vidil, da ga je ta dobro razumel in se je zdelo, da papeža brani in se zanj bojuje, je po ustih vsih svojih služabnikov glasno klical: „Dobro, Bonaparte!“ Še glasneje se je to razlegalo, ko si je bil Kamila Kavurja izvolil za zvestega pomočnika.

In Bonaparte pa Kavúr sta začela na pariškem shodu svoje malopridno počenjanje z zatiranjem papeža ter sta ga potem z vsakterimi zvijačami oropala Romanije in pozneje Mark in Umbrije, in vedno glasneje je donel satanov vrisk! Škoda zanj, da mu je ravno takrat, ko se je delo bližalo koncu, odpadel Kavúr in potem tudi Napoleon zgubil moč!

Dolgo mu je bilo treba okrog gledati, preden je dobil pripravnih satančikov za doveršenje svojega dela; zakaj, ako prav se Italiji ravno ne pogrešajo peklenščeki, pa sploh bedarija presega njih hudobnost; kdor nad tem dvomi, naj posluša njih govorjenje in bere njih časnike.

Obupovaje pri iskanji satan poslednjič, ker boljšega ni imel, izvoli Janeza Lanza in mu dá polno oblast do Pija, le s tem pogojem, da ne smé nikdar več govoriti o „mezzi morali“ (moralnih sredstvih, ker laški diplomati so precej časa zmiraj sleparili, da ne bodo šli v Rim z vojaško silo, ampak le z „duhovnimi pomočniki.“). Lanza si tega ni dal dvakrat reči, zdajci se napravi proti Rimu s topovi in bombami! In glej, Pij IX, posilno oropan svojega kraljestva in svoje dedišine, zdihuje v Vatikanu čez nepravico ljudi in čez zatiranje svojih podložnih. Tu tedaj sedi „drugi Job“; ravno tako ga zaničujejo lažnjivi prijatli, kakor Elifac (judovski časnik „Capitale“), Baldad (judovski časnik „Opinione“), Šofar (judovski časnik „Libertà“), ter ga sramotno dolže, da je svojo nesrečo zaslužil. (Da se tem pridružuje še toliko družih po svetu, da tudi ni brez „ljubljskih“ „Elifacev“ in „Šofarjev“, ki prav pisano in zeleno gledajo in nergajo, če kdo Piju v njegovem oropanju kaj podá, komu je to neznano?)

Pij IX pa, ne manj poterpežljiv kot Job, terpi vse z vdanjem v voljo Božjo, in toži le čez ljudstva in kneze, kateri so pozabili dolžnost in opiraje se na svojo nedolžnost kliče v Božjo pravičnost. „Berž ko se bo Gospod vzdignil, govori Gospod Jobu o njegovih zati-

ravcih, bote poderti in on vas bo napolnil s strahom; vaš spomin bo kot pepel, in vaš tilnik se bo sklonil v blato."

In Pij ne neha Boga hvaliti in slaviti, če tudi je oropan, kakor ga je hvalil in slavil pri svojem povišanji. Kdo je kdaj slišal pregrešno besedo iz njegovih ust, ali kdo je zapazil pri njem pomanjkanje zaupanja v Boga? „Celo ako bi mi Bog življenje vzel," je ponavljal z Jobom, „bom vanj zaupal... Vzdignili so se zoper mene, pa ne bodo stalni; ponižani bodo kakor njih predniki; kakor pšenični klasovi bodo posekani in porezani."

Naj končamo primero med Jobom in Pijem IX. Vemo sicer iz svetega pisma, koliko je opravil satan pri Jobu; rešenje rimskega vprašanja v osebi Pija IX nas čaka. Smo tedaj zadovoljni, da „Capitale" opominja na to, kar se je Jobu prigodilo po vsem njegovem trpljenju in tolikih skušnjah: „Gospod je milostljivo pogledal na Joba, in mu je dal po dvoje od tega nazaj, kar je pred imel, in ga je blagoslovil bolj kot popred: Dominus autem benedixit novissimis Job, magis quam in principio ejus."

Kam pelje brezverstvo?

Brez učenice in vodnice Cerkve za posameznega človeka ni družega kakor omahovanje duha, zmešnjava in nerednost, in za ljudstva nič kot nepokoj, brezpostavnost in rogovilstvo. To spričuje zgodovina z nespremenljivo resnico.

Poglejte tje v Palestino in malo Azijo, v Egipt in Afriko, kjer so cvetele prve keršanske občine, nekatere od aposteljnov samih ustanovljene. Ko so od vere odjenjale, v mesenost zabredle, ko od pokore in spreobrnjenja niso hotle nič slišati, ter niso bile ne merzle ne gorke, jih je Gospod „pljunil iz svojih ust" ter je pomaknil svetilnik izmed njih, in zdaj se vzdiguje blede polumesec namesto križa nad njimi. Duhovna tema pokriva deželo, neomejeno samosilstvo zatira ljudstvo, nevednost in divjačnost gospodari krog in krog, celo zemlja je zgubila svojo rodovitnost.

Ali če nočete tako daleč nazaj iti v zgodovini in hočete viditi iz novejšega časa podobo ljudstva, ki je od keršanstva odpadlo, pogledajte tje v visoko civilizirano Francijo proti koncu minulega — modroslavnega (filozofskega) stoletja, ko so bili Božje bitje očitno utajili, Cerkev odpravili, keršanske praznike prepovedali, hiše Božje zaperli, mašnike pregnali, ali pa pomorili. Pogledajte trume grozovitnežev, ki so s Kajnovim znamenjem na čelu, z rudečo kapo na glavi, z golimi in kervavimi rokami hodile po cestah, okrog morivnih odrov plesale, svoje divjaške pesmi pele, z nečloveškim veseljem poslušale molkli glas glav, ki so padale pod sekiro, in so svoje divje oči pasle nad kervjo pomorjenih, ki je tekla v potokih. Glejte one nesramne ženske, ki so jih v slavnem sprevodu okoli vodili in jih poslednjič imenovali boginje razuma, ter jih postavljali na altar živega Boga.

Mislite si lastinsko pravico odpravljenjo, hudodelstvo v čednost povzdignjeno, čednost brez prizanesenja pregnano, smert neprenehoma nad glavo, vse družbinske vezi razvezane, celo naravne in deržinske postavne zatirane: velik narod, ki ima za svoje tempeljne očitne terge, za svoje altarje morivni oder, za svoje duhovne pa rabeljne, — in imate podobo družbe, ki je veljavo vere zaverгла, ki brez vere, brez Cerkve, brez Boga tje v en dan živi.

Nikar ne mislite, da bi pri sploh razširjeni omiki in človečnosti, ki izhaja iz omike, dandanašnji tako divjaštvo ne bilo več mogoče. Kar se je med obleganjem

Pariza v zadnji vojski tam godilo, ni bilo nič manj grozovito. Ni dvoma, da uklub tako slavljen omike, s katero se ljudstva ponašajo, češ, da je to zmaga zgolj človeškega duha, in za katero se imajo vender le keršanstvu in Cerkvi zahvaliti, bi brez Cerkve prišle te ljudstva v ravno take razmere; in ako bi še le od tebe, nebeško ognjiše ne izhajala veči luč, ktera um razsvetljuje in serce ogreva, bi svet iz novega zavile v staro noč, in smertni mráz bi ga oledenil.

Z versko merzloto, ljubi moji, se ravno tako hitro širi druga nesreča, umiranje npravnosti (čednosti). V tisti meri, kakor človek gubi pogled za viši svet, za ktereга je poklican, se tudi pogrezuje s svojim mišljenjem in prizadevanjem v nečimurnost in nestanovitnost, v čemur iše nebes. Gospodarjenje samopridnosti, lakomnost po posvetnem premoženju, hlepenje po mesnem vživanju napolnjuje njegovo življenje. Nečiste pregrehe, ktere sv. Pavel tudi imenovati prepoveduje med kristjani, zgubijo svoje sramotno znamenje, požrešnost in razuzdanost se vriva v vse stanove, tatvina in cerkveno ropanje se množi, celo naj strašnejše — umor, samomor, morjenje otrok, morjenje med brati in zakonskimi, vse to ni nič redkega; zakaj kdor ne veruje v povračevalno večnost, ali se bo ta bal druge krivice, kakor kar kervava sodnija zažuga z ojstrimi kaznimi, ali kar zabranuje postrena skerb za poštenje?

Kaj nameravajo ljudje brez vere, brez Cerkve, brez Boga, to so nam že davno povedali; samo mi nismo na to gledali. Pridigali so nam razuzdanje mesa in odpravljenje zakona; to je lahko umeti, zakaj njih prostost ne prenaša berzdanja mesa. Lastnina, so rekli, je tatvina, in to je še bolj jasno; zakaj kdor veliko vzame, ima veliko in lahko veliko vživa. Vladarje „po Božji milosti" hočejo odpraviti, in to je naj bolj jasno; zakaj ta misel je čisto keršanska in le po nji se zamore ustanoviti gospodovanje človeka čez človeka. Kaj hočejo postaviti na njih mesto, sami ne vedó; toda kaznovavna roka Gospodova jih bo prehitela, in znamenja njegovih sodb že naprej svetijo na nebu. Tako znamenje je siromaštvo s svojo nečedno pijanostjo v dobrih dneh in s svojo divjo obupljivostjo v nesreči, ki se proti netečnemu bogastvu in njegovi mehkužnosti vzdiguje kakor preteča zver. Odkar mu je vera na nebesa nad grobom oropana, in se je rodil komunizem, ki svojo silno vojsko po vsih deželah razširja, grebe v podlagi deržavnega reda kakor smertni červ v trohlenem lesu. Ako se človeštvo srečno ne pridobi zopet za Boga in za večnost, in če se ne pripelje k keršanski npravnosti in omiki, bo prišla strašna sodba Božja čez ljudstva in valovi divjaštva bodo njih dežele pokrili.

Ta stan sveta mora spoznati vsak, kdor si je med sedanje zmešnjavo pojmov ohranil jasen, nepristranski pogled. Zato se bližamo preteči, hudi in morebiti viharji prihodnosti, in vsak izmed nas je dolžan, da se z molitvijo in vestnim spolnovanjem svojih dolžnost pripravlja na vojsko, po kateri bo Bog našo zvestobo v veri poskusil. —

Tako piše knez in škof Brezlavški, in kdaj je to in tako premišljevanje bolj potrebno, kakor ravno sedanjí čas? —

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Iz katoliško-politiškega društva. Preteklo nedeljo, 11. tega mesca, je katoliško-politiško društvo imelo svoj obletni shod. Omenil je podpredsednik pričo lepega števila družnikov, kako je naše društvo zopet srečno preživelo eno leto v pridnem delovanju.

Delalo je društvo za pravico, resnico, čednost, za Cerkev, za naš narod na mnoge strani. Borilo se je zlasti zoper sedanji narhujši vihar, ki se imenuje brezvértstvo.

Kaj je brezvértstvo in kako nevarno in škodljivo za narod, to je očitno. Ako imam pred seboj turka, bednina, človekožerca, se ga vém varovati, ker mi je znano, kaj namérja; o brezvercu pa se ne vé prav, kaj misli, on stori, kar mu je drago in kakor mu kaže, ker vere nima. Ker vere nima, nima tudi vesti, ne zapoved, ki bi ga vezale. In taki ljudje razglasujejo sami sebe še za priyatle ljudstva, česiravno so sovražniki njegove naj večí dobrote. Zoper tako spako se je treba z vso močjo boriti, da naroda ne okuži, in borilo se je in se bo tudi katoliško-politiško naše društvo.

Vojskovalo se je društvo pod zastavo sv. Cerkve, ki je nam od Boga dana vodnica; sej brez njé učenice in vodnice za posameznega človeka in za ljudstva skupaj ni družega, kakor omahovanje duha, nerednost, zmešnjava, brezpostavnost, nepokoj, rogovilstvo, kakor pravi vrtislavski knez in škof.

Društvo naše se ni le ohranilo, ampak tudi pomnožilo; imelo je redovno svoje mesečne shode, delalo je skupno in v odborih. Tako bode zaupljivo tudi v prihodnje; Bog daj svoj blagoslov.

Omenil je še hudega udarca, ki je bil društvo zadel kmali v začetku leta 1873, da mu je bil hudo zbolel predsednik preč. gosp. dr. J. Sterbenec, ki se je bil vsled tega predsedstvu odpovedal in si ga tudi ni upal dozdat v novo sprejeti, akoravno od odbora prošén.

Gosp. Jan. Flis je imel po tem vvodu slovesnostni govor. V preizverstem, času popolnoma primérnem govoru je razkazal, kako si zdaj že niso več toliko v nasprotji razne narodnosti, kolikor ste si vera in brezvera. Pojasnil je pravo in lažnjivo svobodo, politiški in verski liberalizem in pomen kriča po napredovanji. „Verskemu liberalizmu“ naj večí svoboda je to, da smé vero zaničevati po časnikih, knjižurah itd., svoje sovraštvo sv. Cerkve pa skriva pod puhle fraze. Govoré veliko o „omiki“, „svobodi“, „napredstvu“, pa nočejo povedati, kaj prav si s tem mislijo. Povedali so to bolj natanko očaki liberalizma, kakor Vogt, čigar spise si liberalci za evangelij čislajo.

Pojasnil je čudne načela tega liberalskega očaka in razkazal prestrašne nasledke, ki bi se morali izsnovati iz njegovih nauk, po katerih je oblast očetova nad družino enaka oblasti kozlovi nad čedo, in ki se posmehuje čednosti, dobrim delom, zatajevanju; pregrehe itd. pa zagovarja za natorne djanja (ravno kakor današnji liberalni časniki, in toraj je očitno, kam veslajo tisti, ki se ustijo, da delajo ali bodo delali za narod „v liberalnem zmislu“).

Drugi grejo drugo pot. Ko uni človeka k živalim v blato tlačijo, ga pa ti za boga povikšujejo. To imenujejo strašen napredek. Človek sam jim je bog, kakor Faraonu, ki je rekel: „ne poznam boga, ki bi bil nad mene.“

Kako strašno tedaj bi bilo, ko bi liberalizem popolnoma zašel med ljudstvo, in pa ko bi se čisto vgnjezdil v vlade.

Ni še prišlo do tega. Nasproti je stranka za vero, pravico; nasproti so večne, nespremenljive načela. Tudi v Avstriji je stranka laži-liberalcev že močna; pa ljudstvo takim ne bo hvale vedilo.

Razkazuje tudi, koliko je svobode v novodobnih naredbah, po katerih bi otrok moral od 6.—14. leta biti v šoli, od 20.—32. vojak itd. — vse le, da bi deržavi koristil.

Narodi s takim počenjanjem zgubljajo čut do svobode. Na Pruskem je duh svobode zadušén. Škofje sami

in pravi verniki so svobodni, ker neprestrašeno delajo po svojem prepričanju; nove postave ljudi v hud jarem vklepajo.

Hvalijo se sicer z novodobno svobodo? Pa kateri? Hvalijo jo nekteri ministri; vradniki, ki se jim plače zvišujejo; liberalci, ki imajo svojo korist pri tem: prašajmo pa ljudstvo, delavce, rokodelce, ali se je njih stan, njih služba zboljšala?

Katoliške društva bi bile jéz zoper lažnjivi liberalizem, ako bi se razširjale, pojasnovalo, kaj je prava politika, prava pot...

Po poročilu gosp. tajnika Močnika so bili dohodki društva 453 gl. in stroški 484 gl. Toraj bi bilo primanjkljeja za kaci 30 gl., kateri se pa s tem zavná, da ima društvo še 33 gl. prihranjenega; tudi se pričakuje, da bodo gg. udje poslali svoje letnine, s kterimi so na dolgu ter bode društvo zamoglo o sv. Jurji svojo dolžnost srolniti v oziru na stanovanje itd.

Udov se je narastlo na 70 ljubljanskih in 110 zunanjih, skupaj 180.

V novi odbor so voljeni naslednji gg.: Dogan, Drašlar, Flis (podpredsednik), Jeran (predsednik), Klein, Močnik (tajnik), Pirnat, Potočnik Fr., Regali (blagajnik).

Prihodnja mesečna seja bo 8 svečana.

Pet in dvajsetega pros. društvo napravi svojim družnikom in njih družinam veselico s tombolo, in povabi tudi ude katol. društva.

— Svet škof. Svetega Janeza evangelista dan, to je 27. grudna 1873, je časnik „Volkszeitung“ v Baltimoru pod napisom „sv. škof“ prinesel naslednji kratki spisec.

Gospod vrednik! Za marsiktere vaših bravcev bi utegnili zanimivo biti, ako slišijo besedo o možu, kteremu se gori rečeni primek tako dobro podá. Misel na pokojnega škofa Baraga je še prav živo v spominu. Veliko Baltimorovcev se menda še dobro spominja njegove od starosti in terganja upognjene osebe, ki je na poslednjem (amerikanskem) cerkvenem zboru slehernega napolnovala z ljubeznijo in spoštovanjem.

Že v njegovem življenji so ga sploh čislali kakor svetnika, in mnogoteri so čudeži, ki jih je njegova ljubezen skazovala nad Indijani — njegovimi otroci. Toda to hočemo pripovedovati drugikrat. Tukaj le dvé dogodbi, ki ste se zveršili v kratkem v tej okrajini.

Eden mojih prijatlov ima v posesti kos rokava flanelne srajce od ranjcega. Dva tukaj živeča ubožna človeka, eden je že leto in dan terpel za bolečo nogó, drugi za bolno rokó, prideta k mojemu prijatlu z navadno prošnjo, naj ju po molitvi Cerkve reši njunega terpljenja. Oba sta prejela kos imenovane flanelle z odkazom, da naj taisto devata krog bolečega uda in se Baragu z molitvijo priporočita.

Že drugo jutro pride eden najet mašo v zahvalo, ker bil je popolnoma ozdravljen. Ravno tako je bilo pri drugem bolniku.

Zaupljivo pride dan, da bo ameriansko duhovstvo molilo vsakoletno opravilo (officium) tega svetnika, ki je dozorel na amerianski zemlji. Deus admirabilis in sanctis suis. (Bog je prečuden v svojih svetnikih.)

A. Kuhls.*)

Zagorje za Savo. (Po naključbi zakasnj.) Kar smo dolgo željno pričakovali, zgodilo se je 8. decembra. Bila nam je naša nova cerkev blagoslovljena. Prišli so namreč milostljivi ljubljanski stoljni prošt gosp. dr. Zlatoust

*) Po duhovskem imeniku zedinjenih deržav l. 1870 je č. g. A. Kuhls, duhovni pastir v mestu Wyandotte v apostolski vikariji Kansas-u. Vr.

Pogačar 7. dec. na zagorsko postajo, kjer so jih željno pričakovali: domača gg. duhovna, dolga versta vóz in mnogo ljudstva. Strel in doneči zvonovi naznanujejo faranom prihod visokočastitljivega gospoda. Od farovža vverstena šolska mladina iz rudarske in zagorske šole pričakovala je s svojima zastavama deželnega šolskega svetovalca. Na večer je rudarska godba Njim pred poslopjem rudarske pesmi svirala do pozne noči.

Drugo jutro ob 9. pričelo se je blagoslovljevanje nove cerkve med mnogim spremstvom duhovščine in neštevilne množice ljudi. Po tej slovesnosti stopili so milostljivi proš na prižnico in so v izverstnem govoru razložili pomen blagoslovljenja cerkve, počastili neomadežano spočetje Marije D. Ginljivo za ljudstvo je bilo, ko so omenili, kako so pred 13 mesci ravno na tem kraji na razvalinah stare cerkve Božjo besedo oznanovali, zdaj pa se je po neumornem trudu faranov skala na skalo skladała, kamen s kamnom se sklepal in nastal je pričujoči veličanski tempelj Božji, po katerem so farani hrepeneli kakor nekdanj Izraelci v pušavi po obljubljeni deželi. Ljudem so se jele solze udirati, ker marksiteri ni mislil, da bo ta srečni dan doživel. Naposled se obernejo še do novega g. župnika, rekoč: Na vaše mladostne rame položim pa tudi danes težko butaro in še težji odgovornost od več kot 5000 duš! Vodite jih, duhovni pastir! na dobro pašo, učite jih, svarite in opominjavajte, naj si bo priležno ali nepriležno, v vsi ljubezni in poterpežljivosti. Posebno vam priporočam šolo, kajti na dobri odgoji mladine je vse ležeče! — Potem je nasledvala velika sv. maša, pri kateri so rudarski gospodje vradniki pod vodstvom g. Ludwiga s svojim petjem izvrstno se odlikovali. Pri obedu nazdravili so gospod župnik (ki so ob enem svoje vmestovanje praznovali) milostnemu gosp. stolnemu proštu. Nazdravili so sv. Očetu Piju, svitlemu cesarju itd. A ura je prerano pretekla, čas je došel, da so mil. gospod proš mogli na železniško pristajo iti, kamor jih je zopet veliko vozov spremilo. V imenu vsih Zagorjanov se Vam toraj, milostljivi gosp. proš, še enkrat za vso dobroto zahvaljujem in upam, da nas bote, Vi prečastitljivi gospod! s svojim ljubim dohodom še večkrat počastili! To v imenu hvaležnih Zagorjanov

Anton Dornik l. r.
Zagorski župan.

Iz Dutovelj na Krasu. V pretečenem adventu so tatje med 6—7. uro, ko je bila sv. maša, pobili okna tukajšnji kaplaniji, skoz okna se splazili in se tako celega stanovanja polastili. Vzeli so: 1 sreberno monštranico, 1 srebern in 1 pozlačen kelih, tudi nekaj cerkvenega in kaplanovega perila in 1 kaplanovo uro. Do zdaj še ni nič sledi po tatovih.

Na delo, na delo!

Popotvânje naše hitro mine,
Ko z valovi reka dère čas;
Dan življenja kakor senca zgine,
Kmalo noč — oj smert — osupne nas!

Rano iti treba je na delo,
Prej, ko beli dan se naredí;
Ker zveršiti že bi se imelo,
Ko v zatonu še nebó žari.

Sej ko v posel nam je dan odločen,
Kmal mu tóžni mrak rokó podá;
Kdor o solnčnem svitu ni bil ročen,
Bo li delal, kadar bo temà?

Le na delo, le na sétev,
Dokler solnce sije še ljubó,
Da, ko pride smert, z njó pride žétev,
Sad za večnost nam obilen bo!

Brez zamude, nič mirú iskati!
Dokler še poskušnje je tečaj,
Še je treba vedno vojskovati;
Čaka mir zató nas, sladki raj.

Bog odločil v pokoj večnost celo
Vsim je, ki do konca so zvesti;
Dal nebés domovje jim veselo,
Dal v posést bo krono vse časti.

St-va.

Pajek satanovič.

Čudil sem se že nekterikrat, da se tako različno pisari: o — palek, pavuk, pavek, pajek, pajik, pajk; kar sem pa čital (cf. dr. M. Wolter.), da je pajek jako podoben satanu, kteri se tudi spreminja in sprevrača tako razno, se ne čudim več temu rozmanu, t. j. tako različnemu ali pisanemu bitju. Kako je toraj pajek podoben satanu?

Pajek pripravlja jed (jad t. j. strup), kakor bučela med. Človeku se pajek gnjusi, v njem je nekaj divjaka in lisjaka, nekaj pa tolovaja. Ostudne so njegove hitre goleni, pusta njegova mehkužna, merzla zadnja stran, polna bradovic, po kateri se iz sto in sto luknjic snujejo prav sitne nitke, ki so človeškim stanovališčem nesnaga ter s pajčevino prepenjajo ječe in prazno zidovje. Prejo svojo pajek vlačí ali za seboj ali jo pa v dolzih koncih brizga na kviško tako tanko, da so najbolj praznje niti človeških rok proti njim le hodnje vervi. Kadar je mreža razpredena, leži tolovajska žival na preži v svoji beznici, kjer se pajčevine sukanci vsi vjemajo kot žarki; ima pa močne, zakrivljene, kaj občutljive parkeljčke, v ktere se izliva strupna žleza, narejene tako, da vgodno popada z njimi in davi, pa noge, na kterih nosi trojno orožje, dvoje zobčastih krempljic, pa ostrogo. Ako se razpeta mrežica količkaj zmaje, pajek v svoji celičasti luknjici koj čuti, in ko bi trenil, skoči, ogleda zanke, napade plen ter ga zadavi; ako je pa vjemec še premočen, oprede ga z daljšimi nitimi ter mu naposled, kadar se upeha, s svojimi strupenimi kleščami stare život. Lovitev njegova pa je prav mnogotera: sedaj naglo pritekši, sedaj skočivši, sedaj previdno priplazivši se vjame in zgrabi plen, ki ga ali koj strupno piči in umori, ali pa le omami in potem iz zank tira v svojo mesnico, da ga zakolje doma.

Prav tako dela in počenja tudi satan, on peklenski risji pajek. Tudi on je gnjusoba vsem stvarjem, ki služijo Bogu; je dub, zvit kot lisjak, pa tolovajsk, da je groza. On ne pripravlja nikakega medú, daje pa strupu svojemu medno sladkobo. Čudno prečudno je njegovo hitro, po bliskovo naglo bitje.

Iz dna svoje ogrozne hudobije izbrizgava pilepljivo omrežje, in s svojo pajčevino prepenja peklenške brezna, pa ognjuša z njo tudi pozemeljske okrajine. V breznu, v središču, kjer se stikajo niti njegove hudobije, koj čuti satan, kadar kdo zadene v razpeto omrežje, in berzo plane na svoj plen, vedno pripravljen na boj. Tudi njegovi parklji imajo trojno orožje, poželenje oči in mesa, pa ostrogo napuha; klešče ali ščipavnice njegove so vemertivne, napolnjene s strupom sovraštva Božjega. Srečen le, kdor zvesto čuje in se tenko predenim nitim grešne sladnosti varno umika, ali nenadoma vanje zamotan naglo zanke razterga. Tudi tega vélikega

tolovaja plenjenje je mnogotero: sedaj napade plen naglo, skokoma, sedaj ga zalezuje previdno, opleta s čedalje močnejšimi nitimi, mami s ponavljanimi strupenimi piki, da zapeljanega v smertni greh naposled vsmerti. In kakor naravoslovec pozna več kot tisuč raznih pajkovcev, kateri imajo vsak svoje orožje, da predejo, plenijo in morijo z njimi; tako ima tudi peklenski orjaški pajek brez števila raznih tolovajskih tovaršev v službi, kateri ga v morjenji marljivo podpirajo in le po tem dihtijo, kako bi s tim več duš vlovili ter jih pripravili v pekel v večno pogubljenje. J. M.

Razgled po svetu.

Avstrijsko. Na Českem se ljudstvo ni dalo speljati v mreže mladočehom. Poslednji so zanesljivo pričakovali, da saj šest svojih poslancev dobé, dobili so pa edinega Sladkovskega.

Nemško. Kako slabo je s protestantizmom po Evropi, priča protestanški list „evangelische Allianz“, kateri gotovo ne govori presiljeno, kadar je treba kazati slabosti luteranstva. Poroča namreč:

Na Francoskem ima protestantizem le malo vernikov in se ne more s katoličanstvom in nevértvom skušati.

Še bolj neugodno se kaže upanje protestantizmu v Španiji, o kateri se je pred toliko govorilo, kako se bo poluteranila. Vodniki protestanške propagande v tih dveh deželah pričakujejo boljše prihodnosti, ako se v obeh ohrani republika; bojé se pa, da bi se kraljestvo ne ustanovilo.

Na Laškem, kjer ima zdaj protestantizem prostost in pomoč, kakoršno si le želi, nejevera zraven katoličanstva grozovito napreduje, in med tema dvema zeliše protestanstva noče cvesti, in ukljub svojih gibčnih pospeševavcev in mnogih vóz razdeljenih biblij in bukvic le slabo napreduje.

V Belgiji je večina ljudstva odločno katoliška, in kar ni katoliškega, se poprijema vérskega prekucuhovstva in nejevere.

Holandija nasproti — tako se je poročalo „evang. Allianz i“ — se terdno derži protestanstva (kalvinstva); sicer pa v tej deželi tudi katoliška Cerkev lepo cvete.

Čez Švico se tudi toži, da nejevera premaguje.

Na Greškem se protestanstvo ne more razširjati zavoljo greške cerkve, ki je tesno zvezana z narodovim življenjem (?)

In o Nemčiji pravi luteran dr. Krummacher, da za vojsko ni prišlo od protestantov pričakovano „vzbujenje in spokorno poverljenje k (luteranski) veri, temuč da je nejevera in protikeršanstvo hitro napredovalo, odkar je bila vojska.“

Tako poročajo, pravi „M. Kirchenbl.“, taki možje, o katerih si vendar moremo misliti, da bi bili préd pripravljeni stan in prihodnost protestantizma raji v preveč kakor v premalo svitli luči kazati. Naj boljše se tedaj zdi, da je s protestanstvom v veliki Britaniji in v ameriškanih zedinjenih državah. Brez dvoma je v tih dveh deželah tisto protestanstvo, ki ga imenujejo verno, še naj močnejše. Toda tudi v veliki Britaniji se toži od ene strani zavoljo razširjanja nejevére, od druge strani pa zaradi razširjanja katoličanstva. In kar se tiče zedinjenih držav, se med kalvinskimi Amerikanci ravno tako nejevera hitro širi, v tem ko se katoliška Cerkev do zdaj razveseljuje kaj dobrega napredka.

Iz tega kratkega pregleda o stanu protestantizma po svetu se razvidi, da se človeštvo vedno bolj loči ali v katoličanstvo, ali pa v nejeverstvo, protestanstvo se

pa vedno bolj gubi. S tem, da se protestantizem bojuje zoper vero, on vodi ljudi v Rim; s tem pa, da se vzdiguje zoper Rim, jih pogrezuje v nejevero.

— Kakor kažejo volitve v nemški državni zbor, se svet počasi le vendar zmodruje. Po obrenskih okrajinah so celó velike mesta po večem volile katoličanom v korist. V Avgsburgu je zmagal znani vrednik Jörg. Drugod so voljeni nekaj katoličani, nekaj pa imajo po veliko več glasov, kakor poprej, ter se vidi, da katoliško prepričanje se širi.

Badensko je bilo do zdaj vse skozi liberalno; to pot imajo dva katoliška poslanca. Izhaja se vsa reč čedalje bolj na dve skrajnosti, ker liberalci odstopajo ali v katoliški tabor, ali pa jih obupni bás dervi med rudečkarje. To je zdrav nauk tudi za liberalce na Avstrijskem, kateri še niso mesarice in petroleja na svojo zastavo zapisali.

Španjsko. Kastelar kakor piše „Germanija“ 6. pros., ko mu je odbobnato v Madridu, je prišel v Pariz, ker to mesto mu je drago že od davno. Tukaj ima učenike in tovarše, pri katerih se je izučil za igro, katero je ravno odigral. Tudi v Berlinu je Kastelar študiral nekaj časa, tako se je lahko zmožnega storil za novodobnega viteza. Pod Napoleonom III so v Parizu kovali sedanjo španjsko zgodovino in politiko. Kraljica Izabela je iskala se znebiti svojih predobrih „irofov“ in „prijatlov“; Napoleon III ji je bil posilil Prima, in da bi se na vse strani hvaležnega skazal, je le-ta spravil na dan kandidature Hohenzollerjev (pruske vladne hiše) za španjski prestol, in to je bila doželena pričina k nemško-francoski vojski. Od tistega časa en vojaški samopoveljnik prihaja za drugim v Madridu. Španjske nesrečne dogodbe so gorek nauk vsem, kateri na Francoskem in drugod hrepené po tako imenovani svobodi. Brez Mak-Mahona, pravi dopisnik „Germanije“ iz Pariza, bi imeli take blagre na Francoskem, kakor jih imajo na Španjskem, in njemu se je zahvaliti, da se „komuna“ (mesarjenje pariško) ne poverne.

Angleško. V Liverpúlu, drugem mestu na Angleškem, kjer je tri četertine protestantov, so pred malo časom volili nov šolski svet. K jezi protestanških listov so bili prvi peteri, ki so bili voljeni, katoličani, in sicer ne le po imenu, ampak taki, ki so vredni tega imena. Da bi vendar enega protestanta spravili v šolski svet, so volili anglikanskega duhovna gosp. Carpenter-a. Katoličani tam niso nikakor zgolj bogati, imenitni ljudje, temuč večidel delavci, pa verniki so pravi in pošteti. Kadar je treba ustanoviti katoliško šolo, cerkev, ali samostan, dajejo vsi darove, tudi naj ubožnejši. Imajo svojo šolo v dognani barki (fregati) v zavetniku Mersey u. — 800 katoliških dečkov hodi v to katoliško šolo. Ni toliko na tem, kakošno je šolsko pohištvo, ampak kako se v šoli uči. Kaj pomaga, če je šola še taki grad, ako pa iz nje ne izhajajo lepo omikani, pametni, priljudni, v čednosti vtrjeni mladenči.

Amerikansko. Nedavno je v Watterloo-u v hudi bolezni prestopil v katoliško Cerkev Ljudovik Talin, bivši krivoverec metodist. Dopisnik v „Balt. Volksztg.“ pristavlja: „Še nikoli nisem slišal, da bi bil katoličan na smertni postelji postal protestant. Protestanstvo je dobro živeti, katoliško dobro umreti.“ —

V Buffali je bil nedavno sv. misijon; 5000 ljudi je bilo pri sv. Obhajilu. Sedem družih, ko so pridize slišali, se je dalo kerstiti, drugi so še v nauku. Misijonarji pavlinarji so skoraj vsi spreobrnjenci iz protestanstva.

Listek za raznotero robo in blago.

Mertvaški zvon.

(Poleg talijanskega zložil Bogdan Ternovec.)

O nehaj tožno pesen bron doneti,
Kâ me nehtë na večni senj spominja,
Že misel strašna v rako me zagrinja,
Kâ den na den bi htela me požreti.

Tresočemu nosiljko mi je zreti,
Lej! smert a prededi hoče da me strinja,
Svečava voska bledega se vtrinja,
Zveni en dan grozivni glas: umreti.

Brez upa zapuščena vdova mlada
V zavoj črnem k nebu vije roke,
Nu britke žalosti nebó ne čuj.

In duh, ga čaka v raju blagra nada,
Alj zdihaj v večni tmi bo britke stoke?
O nehaj bron... vže duh mi omaguje!

Iz Ljubljane. Deželni zbor je bil za zdaj sklenjen 13. t. m.

Koze še precej močno gospodujejo po Ljubljani in po velikem delu na deželi.

Za slovenske čebelarje so preteklo leto ustanovili „čebelarско društvo“, ki daje na svetlo po enkrat na mesec list z imenom: „Slovenska čebela.“ (Cena 1 gl. 50 kr., udje jo dobivajo brezplačno.) Vrednik g. Jož. Jerič. Novo društvo pod vodstvom g. Rožiča je močno delalno; poslalo je kranjskih čebelskih „majk“ že v južno Ameriko, na Angleško, na Rusko v Kovno, v Rigo na Finsko.

Švicarsko. Pošastno preganjanje je celó za odpadnike preveč strašno. Francoza abé Aucher in g. Mac-walt, oba odpadnika, sta se skesana vernila v naročje sv. Cerkve, ko sta vidila, kaj zverski sovražniki sv. vere v Švici počenjajo.

Na Španjskem je od liberalcev na cente in na sežnje hvaljeni Kastelar prekucnjen; na njegovo mesto ko predsednik je postavljen Serrano, ki ga pa imajo za glavarja alfonzovcev in ne republikanov.

„Svobodna“, „zedinjena“, „osrečena“ nova Italija je pobrala, kjer je kaj mogla. Pri tem ima za to leto primankljeja za 130 milijonov. Davkov nima na kaj več razpisovati, ker so že toliki, da se zamorejo le na pol izplačevati. Na posodo ne dobi nikjer nič, ker ji noben bogat jud več ne upa. Zdaj hočejo cunjariti, to je: 1 milijardo papirnatega denara med „osrečeni“ narod razpihati in ljudi siliti, da ga morajo sprejemati. Italija je na verhuncu liberalizma, zato njegov sad vživa, pri-stavlja „Kärnt. Bl.“

Posmehovanje, „heiterkeit“, hohnlachen imajo v navadi posebno „verfassungstreuerji“ in liberalne večine. Eden dunajskih listov pravi, da to orožje rabijo posebno takrat, dokazov nimajo za svojo reč, kadar se ravna za pravne pomislke kacega celega naroda ali stanú, n. pr. v ravnopravnosti, v koristih malega obertništva zoper borzijanskega moloha. V naših tako reznutih ča-sih list močno šiba tako gосто „heiterkeit“.

Kaplanska volilna pravica. V „Kärntner Blatt-u“ 1. pros. je dokazano, da tisti, ki kaplanom volitveno pravi-co tajé, postáv še toliko ne razumejo, kolikor zajec

na boben. Opekli so se v tem celo taki, ki so veljali za čverste juriste — „gewiegte Juristen gaben sich hiebei arge Blößen.“ (Imenovani verli list veljá 2 gl. 50 kr. na pol leta.)

Iz Vodíc. Silno dobro je letos „Danica“ vravnana in imamo jih po fari že 13; upam še dve vasi pridobiti. (Tako je prav! Serčna hvala; prizadevali si bomo list zmiraj bolj koristen za naš narod vravnnavati. Vr.)

Denarna cena. Ces. cekini so po 5 gl. 39 kr.; — napoleoni po 9 gl. 6 kr.; — 100 gl. srebra veljá 106 gl. 65 kr. v papirji.

Iskrice ignacijanske

za vse dni v letu.

3. Kdor hoče druge poboljšati, pa ne prične naj prvo sam pri sebi, se bo zastonj trudil in delal. (S. Ignat. apud Barto, l. 4.)

Popolnoma napačno! Hočemo, da bi bili drugi dobri, pa sami nismo; sami sebe moramo obsoditi, ako drugim dobro zapovedujemo, sami pa slabo delamo.

Nobena postava ni dosti močna, ako ni živa, taka, da jo postavodajavec sam s svojim djanjem oznanuje. Izdatniši je namreč glas djanja, kakor pa glas besede. Glas djanja ima toliko tovaršev pregovornikov, kolikor je del; glas besede pa nima nikakoršne veljave, ker je sam.

Kako moreš kaj sadú pričakovati, če ob enem zidaš in podiraš? če zidaš z besedo, podiraš s svojim djanjem. Kdor hoče druge ozdravljati, ne smé sam bolan biti. Prej se varuj, potem varuj druge.

Ubogi človek! doma si kerti, zunaj risi. Tega ne vidimo, kar nam za herbtom visí. Nobene stvari več ne čutimo, ne čutimo bruna v lastnem očesu, pa vendar skerbno iščemo pezdírja v očesu drugih.

Zdravnik, ozdravi samega sebe!

Duhovske spremembe.

V Terzaški škofiji: Razpisane so do 28. febr. t. l. sledeče fare: Tinjan pri Kopru; Cervolje-Previs; Draguč, in Kerbune. — Č. g. Anton Spanio je dobil faro Kastanjo.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Iz Selc 10 gl. star. in nov. den. sr. in 1 gl. pap. — Duhoven v pokoju 3 gl. 30 kr. v srebr. s prošnjo sv. blagoslova za odpušanje grehov in srečno zad. uro. — G. H. 2 gl. sr. s prošnjo sv. blagoslova za dušo in telo, sebi in svojim sv. zveličanje. — N. 5 gl. v sr.

Za afrikanski misijon: N. 5 gl. v sr. — Iz št. Vida nad Ljublj. 3 gl. — M. Merhar 1 gl. po g. R.

Za družbo čistega spočetja: M. Merhar 1 gl. po g. R.

Za kristjane na Jutru: S. Prežganja po g. dek. Rusu 2 gl.

Za pogorelce v Biški vasi: S. Prežganja po gosp. dekanu J. Rusu 3 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. —t—: Bolje kaže, v reč ne več drezati. — Pevski zbor v Bob.: Se je zgodilo. — G. J. T. v Sem.: List se od tod redoma oddaja; upamo, da ste ga zdaj že dobili? — G. Vinc. T. v Fl. in P. L. v K.: Vravnano.